

Sygn. akt III Ca 1452/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędzia SSO Barbara Braziewicz

Sędzia SR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko D. R., E. R., K. R., G. R.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt II C 9/15

- 1. prostuje w zaskarżonym wyroku nazwisko pozwanego G. R. jako (...);**
- 2. oddala apelację;**
- 3. zasądza od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSR(del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Barbra Braziewicz

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. żądała w pozwie zasądzenia solidarnie od D. R., K. R., E. R., G. R. kwoty 43.715,65 zł z odsetkami umownymi w wysokości 12 % rocznie od dnia 17 grudnia 2014 roku, ale nie więcej niż w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że nabyła w stosunku do pozwanych wierzytelność, która z kolei wynikała z umowy pożyczki z dnia 05 kwietnia 2012 roku o nr (...). Wierzytelność ta stanowi sumę kapitału udzielonej przez (...) pożyczki, odsetek karnych naliczonych od niespłaconych rat kapitałowych oraz po wymagalności umowy, od całości niespłaconego kapitału.

Powódka podniosła, że w dniu 05 kwietnia 2012 roku (...) zawarł z pożyczkobiorcą D. R. ugodę, podtrzymując zabezpieczenia z umowy pożyczki z dnia 04 października 2010 roku, nr (...). Pozostali pozwani poręczyli spłatę przez D. R. pożyczki. Pożyczkobiorca nie regulował rat w ustalonych terminach, a poręczyciele, pomimo powiadomienia ich o braku spłaty, również nie uregulowali powstałych zaległości. W związku z brakiem zapłaty umowa została wypowiedziana, roszczenie w całości stało się wymagalne z dniem 21 października 2012 roku. Powódka dalej

wyjaśniała, iż na wartość przedmiotu sporu złożyła się niespłacona pożyczka w wysokości 27.897,41 zł oraz odsetki zwykłe, karne w wysokości 15.818,24 zł.

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego w Rybniku.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na ich rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwani przyznali, że pozwany D. R. zawarł w dniu 04 października 2010 roku z SKOK (...) umowę pożyczki oraz, że pozostali pozwani poręczyli spłatę tej pożyczki przez D. R.. Podnieśli, że ugodę zawarł jedynie D. R.. Zapisy ugody zatem rodzą skutki prawne tylko wyłącznie w stosunku do niego i nie odnoszą się do pozostałych, których wiąże pierwotna umowa pożyczki, która nie została wypowiedziana. Ponadto, pozwani podnieśli, iż jako poręczyciele nie zostali poinformowani przez SKOK (...) że pożyczkobiorca nie wywiązuje się z zawartej umowy. Zdaniem pozwanych, zawiadomienie poręczyciela o opóźnieniu dłużnika było wymogiem wymagalności długu ciążącego na poręczycielu. Gdyby jednak uznać, że poręczyciele są zobowiązani do zapłaty solidarnie z pożyczkobiorcą, zdaniem pozwanych, brak wspomnianego zawiadomienia ich o braku spłaty pożyczki przez pożyczkobiorcę stanowi przeszkodę w dochodzeniu od poręczycieli odsetek za opóźnienie za okres od chwili wystąpienia do nich z żądaniem zapłaty.

Na rozprawie w dniu 5 października 2015r. pozwani zakwestionowali przejście uprawnienia z pierwotnego wierzyciela na powódkę.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 maja 2016r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 2451 zł.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy ustalił, że D. R. był Członkiem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w C.. W dniu 04 października 2010 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) w C. zawarła z D. R. umowę pożyczki na cele mieszkaniowe o nr (...). Na podstawie w/w umowy Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) w C. udzieliła D. R. pożyczki w wysokości 32.000 zł na okres 60 miesięcy. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki były poręczenia udzielone przez małżonkę D. E. R. i jego synów G. R. i K. R.. Pismem z dnia 21 listopada 2011 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) w C. wypowiedziała D. R. umowę pożyczki o nr (...). Pożyczka miała zostać postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z upływem 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia. Pismo zostało odebrane przez D. R. (w jego imieniu dorosły domownik) w dniu 24 listopada 2011 roku. W dniu 05 kwietnia 2012 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) w C. zawarła z D. R., w imieniu którego działał jego pełnomocnik G. R. umowę ugody. Przedmiotem zawartej umowy była wierzytelność przysługująca Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w C. wobec D. R. wynikająca z umowy pożyczki z dnia 04 października 2010 roku o nr (...). W zawartej umowie strony zgodnie oświadczyły, iż wierzytelność wynikająca z w/w umowy pożyczki była wymagalna i na dzień 05 kwietnia 2012 roku wynosiła kwotę 31.392,20 zł. Umowa ugody została zawarta na okres od dnia 05 kwietnia 2012 roku do dnia 05 listopada 2014 roku. D. R. zobowiązał się do spłaty należności objętej ugodą wraz z należnymi odsetkami do dnia 05 listopada 2014 roku. Spłata ugody miała następować w ratach miesięcznych płatnych bez wezwania w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłaty pożyczki, który miał stanowić załącznik nr 1 do umowy ugody. W przypadku nieterminowej spłaty umowy ugody należność z tego tytułu miała stać się, w kolejnym dniu po dniu zapłaty należnością przeterminowaną. Strony umowy ugody przewidziały możliwość naliczania od niespłaconego w całości lub w części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia odsetek w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego w stosunku rocznym. Strony również zgodnie ustaliły, iż tytułem spłaty należności objętych ugodą utrzymane pozostaną dotychczasowe sposoby zabezpieczenia spłaty. Strony zgodnie oświadczyły, iż zawarta umowa ugody nie stanowiła odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c. Pismem z dnia 19 lipca 2012 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) w C. wezwała D. R. do zapłaty przeterminowanego zadłużenia, które na dzień 19 lipca 2012 roku wynosiło 530 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 18 czerwca 2013 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) w C. przelała na rzecz (...) S.a.r.l. w Luksemburgu posiadane wobec D. R., E. R., K. R., G. R. wierzytelności wynikających z umowy pożyczki nr (...). (...) S.a.r.l. w Luksemburgu dokonała powierniczego przelewu w/w wierzytelności na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Przytoczył brzmienie art. 509§1 i 2 kc. Wskazał, że wskutek przelewu wierzytelność cedenta przechodzi na cesjonariusza w takim stanie, w jakim istniała dotychczas, przelew bowiem nie może pogorszyć sytuacji dłużnika.

Wskazał też na art. 6 kc, zgodnie z którym to na powódce spoczywał ciężar udowodnienia, że cedentowi przysługiwała wierzytelność względem pozwanych, a następnie, że w sposób skuteczny ta wierzytelność została przeniesiona na powódkę – cesjonariusza. Strona powodowa tych okoliczności jednak w ocenie Sądu Rejonowego nie udowodniła.

Sąd Rejonowy wskazał, że powódka nie udowodniła, aby Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (...) w C. łączyła z pozwanymi E. R., K. R. i G. R. umowa ugody z dnia 05 kwietnia 2012 roku, na podstawie której powódka domagała się zapłaty w niniejszej sprawie. W/w strony łączyła umowa poręczenia umowy pożyczki na cele mieszkaniowe o nr (...) z dnia 04 października 2010 roku. Mając na uwadze powyższe, należy przychylić się do stanowiska w/w pozwanych, iż ewentualnie ciężar na nich zobowiązania wynikające z w/w umowy poręczenia. Umowa ugody z dnia 05 kwietnia 2012 roku nie była podpisana przez poręczycieli umowy pożyczki na cele mieszkaniowe, a sama umowa ugody została podpisana po rozwiązaniu umowy pożyczki na cele mieszkaniowe, nie stanowiła odnowienia. W ocenie Sądu rejonowego podpisana przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (...) w C. z D. R. umowa ugody z dnia 05 kwietnia 2012 roku kształtowała jedynie prawa i obowiązki D. R., a nie poręczycieli.

Po drugie, na powódkę zostały przeniesione wierzytelności wynikające jedynie z umowy ugody z dnia 05 kwietnia 2012 roku. Mając na uwadze powyższe, Sąd powództwo oddalił wobec pozwanych E. R., K. R. i G. R.. Sąd Rejonowy oddalił również powództwo wobec pozwanego D. R.. W tym przypadku powódka wykazała że, Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (...) w C. łączyła z w/w pozwanym umowa ugody z dnia 05 kwietnia 2012 roku. Powódka wykazała również, iż była następcą prawnym pierwotnego wierzyciela pozwanego. Nie wykazała jednak wysokości wierzytelności, jaka przysługiwała Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytową (...) w C. wobec pozwanego D. R. z tytułu zawartej z nim umowy ugody, w sytuacji gdy wysokość ta była kwestionowana przez pozwanego. Wskazał, że własne wyliczenia i twierdzenia dokonane przez powódkę w tej sytuacji powinny być poparte dowodami.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł stosownie do art. 98 k.p.c.

Apelację od tego rozstrzygnięcia wniosła powódka, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku zasądzenia od pozwanych na rzecz powódki solidarnie kwoty 43715,65 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 17 grudnia 2014r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje.

W apelacji skarżąca zarzuciła naruszenie art. 509§1kc poprzez jego błędne zastosowanie skutkujące przyjęciem, że przelew wierzytelności ze (...) na rzecz (...) S.a.r.l. w Luksemburgu a następnie z (...) S.a.r.l. w Luksemburgu na rzecz (...) spółki z o.o. w S. dotyczył jedynie pożyczkobiorcy podczas gdy przedmiot cesji czyli ugoda stanowi zobowiązanie tożsame z umową nr (...) będącą źródłem zobowiązania poręczycieli. Zarzuciła też naruszenie prawa materialnego , a to art. 876kc w zw.z art. 65§2kc poprzez jego niewłaściwą interpretację i przyjęcie, że umowa ugody nie stanowiąc odnowienia spowodowała wygaśnięcie poręczenia podczas gdy nie zawarto umów o zwolnienie poręczycieli długi a ugoda wprost stanowiła o tożsamości ze zobowiązaniem wynikającym z umowy zawartej z 4.10.2010r. zarzuciła też naruszenie art. 6kc w zw. z przepisami prawa materialnego a to art. 232kpc poprzez ich niewłaściwą interpretację i błędne przyjęcie, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego roszczenia. Zarzuciła też naruszenie przepisu prawa procesowego a to art. 233§1kpc poprzez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że pozwani ad. 2. 3.i 4 nie są zobowiązani do zwrotu przedmiotu pożyczki

podczas gdy podstawy odpowiedzialności pozwanych czyli umowa poręczenia z 4.10. (...) przywołane zostały w pozwie stanowiąc przedmiot przelewu pozostają w pełni skuteczne i obowiązujące.

Pozwani wniesli o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie odniosła skutku. Sąd Okręgowy z pierwszej kolejności zwrócił uwagę na podstawę faktyczną powództwa zawartą w treści uzasadnienia pozwu. Powódka wskazała w nim, że jest nabywcą wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki o nr (...) z 5 kwietnia 2012r. W dalszej zaś części uzasadnienia pozwu odniosła się do okoliczności zawarcia w tym dniu przez pozwanego D. R. ze (...) umowy ugody dotyczącej spłaty pożyczki nr (...) z 4. 10.2010r., nie zawierając w pozwie twierdzenia o tożsamości tych wierzytelności. Już zatem z samych twierdzeń pozwu nie wynika, aby powódka nabyła wierzytelność z umowy ugody, a w konsekwencji z umowy z 4.10.2010r. nr (...).

Zgodzić się należy z wnioskiem Sądu Rejonowego, że powódka nie wykazała w trybie art. 6 kc, mimo że taki obowiązek ją obciążał, że nabyła wierzytelność z umowy pożyczki nr (...) z 4. 10.2010r. i zawartej w związku z nią umowy ugody z 4.10.2010r. Co więcej, jak już wskazano, okoliczności tej nie powołała także w pozwie.

Z dołączonych do pozwu dokumentów nie wynika tożsamość umowy pożyczki nr (...) z 5 kwietnia 2012r. z umową ugody. W ocenie Sądu Okręgowego, z uwagi na inny charakter ugody i umowy pożyczki nie można uznać, że sama zbieżność dat świadczy o tym, że chodzi o tę samą czynność prawną. Podobnie wskazanie w punkcie 26 ugody informacji, że wierzytelność oznaczona zostanie nr 4 nie stanowi wystarczającej podstawy dla uznania, że wierzytelność z umowy ugody jest tożsama z wierzytelnością z umowy pożyczki o nr (...) z 5 kwietnia 2012r. Z żadnego dokumentu obejmującego oświadczenia obu stron umowy bądź będącego oświadczeniem pożyczkodawcy skierowanym do pożyczkobiorcy nie wynika bowiem takie oznaczenie umowy ugody.

Nadmienić należy, że w dołączonych do pozwu dokumentach, a to oświadczeniach z 18 czerwca 2013r. wskazano, że ze (...) w C. na rzecz (...) S.a.r.l. w Luksemburgu, a następnie z (...) S.a.r.l. w Luksemburgu na rzecz (...) spółki z o.o. w S. przeniesione zostały wierzytelności wobec pozwanych z dwóch umów pożyczek z dnia 5 kwietnia 2012r. o numerach: (...) i (...). Nie wskazano natomiast w przedstawionym wyciągu z tego oświadczenia i załącznika do niego wierzytelności z umowy z dnia 4.10.2010r. nr (...). Nadmienić należy, że oświadczenia z 18 czerwca 2013r. są późniejsze niż przedstawione umowy przelewu wierzytelności z 28 grudnia 2012r., zatem traktować je należy jako ostateczne i wiążące stanowisko stron umów przelewu co do tożsamości wierzytelności będących przedmiotem przelewu.

Pozwani w sposób jednoznaczny wniesli o oddalenie powództwa oraz zakwestionowali przejście uprawnienia z pierwotnego wierzyciela na powódkę. W toku postępowania wskazywali na swe zobowiązanie wobec (...) w C. i do niego się odnosili. W tych okolicznościach obowiązkiem procesowym powódki było jednoznaczne wykazanie, że nabyła dochodzoną w sprawie wierzytelność, jak i faktu jej istnienia.

Okoliczność, że bezspornie pozwanych ze (...) łączyła więcej niż jedna umowa nie pozwala odnieść do wierzytelności dochodzonej w niniejszej sprawie (z umowy pożyczki nr (...)) wszelkich zeznań i stanowiska pozwanych co do tego, że podejmowali oni starania o dobrowolną spłatę należności wobec (...). Także zeznania pozwanego D. R. co do uzyskania informacji o przejściu długu przez „spółkę w S.” nie mogą oznaczać w tych okolicznościach ani wykazania ani przyznania, że wierzytelność z umowy ugody przeszła na powódkę oraz że jest ona tożsama z wskazaną z oświadczeniu z 18 czerwca 2013r. umową pożyczki z 5 kwietnia 2012r. o nr (...).

W materiale sprawy istniała też wątpliwość co do tego, jaka wierzytelności zabezpieczona była hipoteką na nieruchomości pozwanych i co do jakiej wierzytelności, co wskazała świadek E. S. „Asekuracja ujawniła się w miejsce banku co do niej”. Brak było inicjatywy dowodowej ze strony powódki w kierunku wyjaśnienia tej wątpliwości i ewentualnego wykazania, że chodzi o wierzytelność z umowy ugody z 5 kwietnia 2012r. Jak zasadnie wskazał Sąd Rejonowy, działanie Sądu w takiej sytuacji z urzędu naruszałoby zasady kontradiktoryjności.

W tych okolicznościach podzielić należy wniosek Sądu Rejonowego, że powódka nie udowodniła w niniejszej sprawie swego roszczenia (art. 6 kc). Jednak w odróżnieniu od Sądu Rejonowego, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w odniesieniu do wszystkich pozwanych powódka nie udowodniła, że nabyła wierzytelność z umowy ugody z 5.04.2012r., co wynika z analizy materiału sprawy. Nie wykazała też, że umowa ugody jest tożsama z umową pożyczki nr (...). Nie wykazała ponadto, aby pozwanych łączyła ze (...) w C. umowa pożyczki nr (...) zawarta 5 kwietnia 2012r.

Z wskazanych przyczyn zbędne było odnoszenie się do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia prawa materialnego, a to art. 509§1kc, 876kc w zw. z art. 65§2kc, bowiem odnoszenie się do nich zaktualizowałoby się po uznaniu, że powódka wykazała nabycie bądź istnienie (w kontekście zawarcia umowy pożyczki nr (...) w dniu 5 kwietnia 2012r.) wierzytelności dochodzonej w niniejszej sprawie.

Z tych powodów zaskarżony wyrok uznać należało za trafny i apelację jako niezasadną oddalono na podstawie art. 385kpc. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 98§1 i 3kpc i art.99 kpc, zasądzając od powódki na rzecz pozwanych solidarnie koszty zastępstwa prawnego pozwanych w postępowaniu odwoławczym w wysokości 2400zł, wynikającej z §10 ust.1 pkt 1 w zw. z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia apelacji w niniejszej sprawie. jednocześnie na podstawie art. 350§3kpc dokonano sprostowania nazwiska pozwanego G. na „ G. R., gdyż takie jego brzmienie wynika ze złożonego przez niego odpisu dowodu osobistego(k. 231).

SSR(del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Barbara Braziewicz